

Årsberetning 2024

Indhold

- 3** Beretning
- 4** Implementering af flerårsaftalen
- 6** Domstolenes digitale fremskridt
- 8** Dansk retsvæsen fortsat i verdensklasse
- 10** Retsmægling frem for retssag
- 12** Forenkling af retsplejen
- 13** 175 år med Danmarks vigtigste lov
- 14** Stort fokus på databeskyttelse
- 15** Samarbejde i det familieretlige system
- 16** Bedste Praksis sætter spot på opgaver
- 17** Folkemødet 2024

UDGIVET AF DOMSTOLSSTYRELSEN 2025

Forsidefoto: Lars Krabbe

Beretning

I 2024 modtog de danske byretter 835.113 sager, Sø- og Handelsretten 8.143 sager, landsretterne 11.772 sager og Højesteret 416 sager. Samlet svarer det til en stigning på ca. 2 pct. sammenholdt med 2023. Tinglysningensretten modtog 1.772.671 sager, hvilket stort set svarer til antallet i 2023.

Byretterne

I 2024 modtog byretterne i alt godt 261.600 civile sager og straffesager, hvilket er et fald på ca. 17.000 sager sammenholdt med 2023, hvor der var det højeste antal modtagne civile sager og straffesager nogensinde. Der har været et fald på 7,9 pct. for modtagne straffesager og en stigning på 2,1 pct. for civile sager. For alle civile sagstyper er der modtaget ca. 1.100 flere sager i 2024 i forhold til året før.

For så vidt angår de almindelige civile sager, er der modtaget ca. 1.300 færre sager i 2024 sammenholdt med 2023. Der er afsluttet godt 600 færre sager, og antallet af verserende sager er reduceret med samme antal, i forhold til 2023.

Der har været et fald i antal modtagne straffesager på ca. 17.800 sager sammenholdt med 2023. Det dækker bl.a. over et fald på ca. 7.200 modtagne domsmandssager og ca. 9.000 modtagne sager uden domsmænd. Der er afsluttet ca. 3.500 færre straffesager sammenholdt med 2023. Antallet af verserende straffesager er faldet med ca. 9.800 sager ved udgangen af 2024 sammenholdt med udgangen af 2023, heraf er ca. 5.700 domsmandssager.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid på civilsagsområdet er steget marginalt fra 7,4 måneder til 7,5 måneder for alle civile sager, både med og uden hovedforhandling. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for alle straffesager (med og uden hovedforhandling) er steget fra 2,4 måneder til 3 måneder. For de hovedforhandlede straffesager udgør den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 9,0 måneder i 2024, svarende til en stigning på 0,8 måneder i forhold til 2023.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er fortsat stigende for de ressourcekrævende domsmandssager og udgør 10,7 måneder ved udgangen af 2024 (samlet for sager med og uden hovedforhandling), svarende til en stigning på godt 2 måneder i forhold til 2023.

Antallet af notariatsager har været stigende gennem flere år. På den baggrund har byretterne i 2024 fået tilført ekstra midler med henblik på at styrke indsatsen på området, herunder at imødegå stigende notarventetider for borgerne som følge af den omfattende stigning i antallet af sager.

Samlet for alle sagsområder er antallet af verserende sager faldet med ca. 21 pct. i forhold til 2023, hvilket kan henføres til et fald på alle sagsområder bortset fra de civile sager.

Landsretterne

Landsretterne modtog samlet ca. 6 pct. flere sager i 2024 end i 2023. Der er sket en stigning i antallet af modtagne civile sager på ca. 13 pct. og et marginalt fald i modtagne straffesager på 0,2 pct. i forhold til i 2023.

Samtidig afsluttede landsretterne 10 pct. flere sager sammenlignet med 2023. Det betød, at der ultimo 2024 var 6 pct. flere verserende sager ved landsretterne end i 2023.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for de hovedforhandlede civile sager er i 2024 på 11,8 måneder, hvilket er et fald på 0,9 måned i forhold til udgangen af 2023. For de hovedforhandlede straffesager fortsætter stigningen i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid til i 2024 at udgøre 12,1 måneder sammenlignet med 7,9 måneder ved udgangen af 2020.

Højesteret

I 2024 modtog Højesteret 349 civile sager og 67 straffesager. Der er tale om ca. 66 pct. flere civile sager sammenholdt med 2023, hvilket dækker over et marginalt fald i de civile ankesager og en stigning på 113 pct. for de civile kæremål.

Antallet af modtagne straffesager er faldet med ca. 16 pct, hvilket skyldes et fald i straffeankesager. Samlet har Højesteret modtaget ca. 43 pct. flere sager end i 2023. Antallet af verserende sager er samlet steget med ca. 5 pct., og der er sammenholdt med 2023 afsluttet ca. 32 pct. flere sager i 2024.

Sø- og Handelsretten

Sø- og Handelsretten har modtaget ca. 13 pct. flere civile sager end i 2023. Stigningen skyldes primært en stigning i modtagne konkurskarantænesager og forbuds- og påbudssager. Retten modtog ca. 5 pct. færre insolvensskiftesager.

Samlet set har Sø- og Handelsretten modtaget ca. 3 pct. færre sager end i 2023. Der er afsluttet ca. 4 pct. færre sager sammenholdt med året før, mens antallet af verserende sager igen i 2024 er faldet med lidt over 4 pct. sammenholdt med året før.

Tinglysningensretten

I 2024 modtog Tinglysningensretten 1.772.671 anmeldelser til tinglysning. Der er tale om en marginal stigning sammenholdt med 2023. Det samme billede viser sig, når der ses på antal afsluttede sager.

Implementering af flerårsaftalen

Ekstra dommere, forenkling af retsplejen og styrket it- og informationssikkerhed er blandt de tiltag, som i 2024 blev iværksat på baggrund af flerårsaftalen. De første positive effekter er begyndt at vise sig.

I 2024 har der været særligt fokus på nedbringelse af sagsbunker og sagsbehandlingstider. Der er ansat ekstra dommere og et betydeligt antal domstolsjurister og kontorfunktionærer til at styrke sagsbehandlingen ved retterne.

”Det har været en topprioritet at komme i gang med at gennemføre initiativerne i flerårsaftalen til gavn for domstolenes brugere og samfundet, og retterne har haft stort fokus på at nedbringe sagsbunkerne”, fastslår direktør i Domstolsstyrelsen Kristian Hertz.

Sagsbunkerne bliver mindre

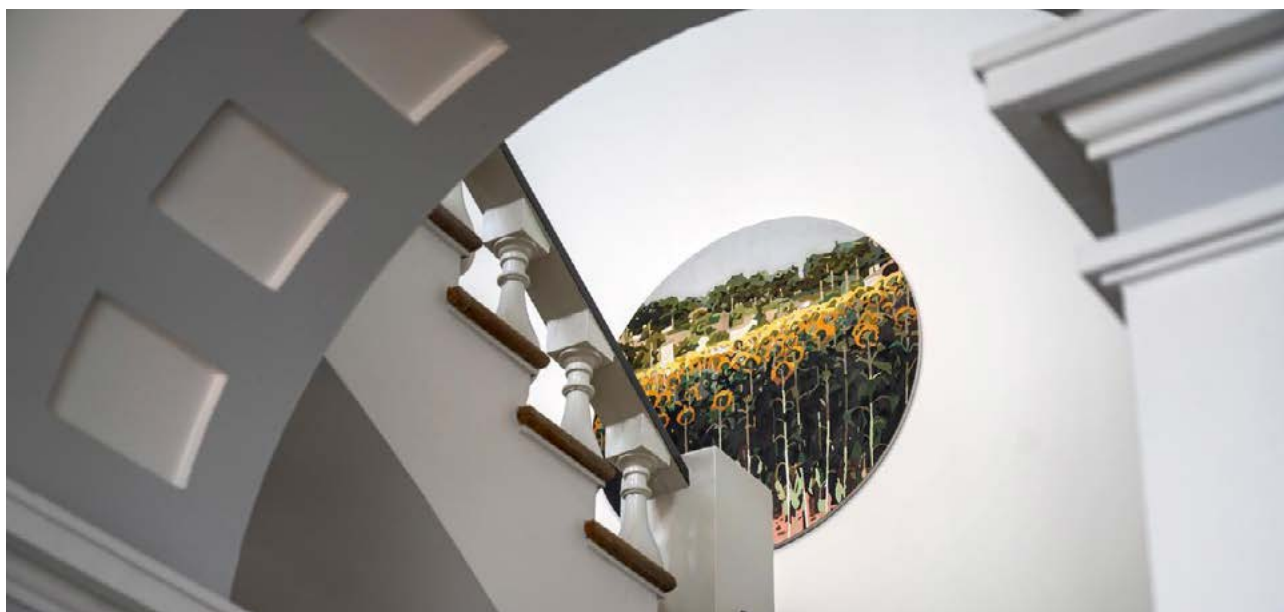
I 2024 ser den hidtidige tendens med voksende sagsbunker ved byretterne ud til at være vendt, og arbejdet med at reducere sagsophobningen er på vej i den rigtige retning. Byretterne har som led i bunkebekæmpelsen i 2024 haft fokus på at få afsluttet de ældste sager, hvilket på kort sigt vil medvirke til en forøgelse af de gennemsnitlige sagsbehandlingstider.

Grunden til, at sagsbehandlingstiden fortsat stiger, mens antallet af verserende sager falder, er, at retternes sagsbeholdning indeholder sager, hvor alderen overstiger den gennemsnitlige sagsbehandlingstid. Retterne vil fortsat have fokus på at afslutte de ældste sager. Det forventes, at sagsbehandlingstiderne igen vil falde, når sagsbunkerne er nedbragt.

Lange sagsbehandlingstider kan udfordre retssikkerheden i de enkelte sager, da vidner fx kan have sværere ved at huske detaljerne i en sag, ligesom det kan være stødende for retsfølelsen, hvis der går for lang tid, før en sag om et strafbart forhold eller en civil tvist kan blive behandlet ved domstolene.

Flere ansatte og hjælp på tværs af retterne

Flerårsaftalen indebærer, at der ved byretterne i 2024 er blevet ansat 12 ekstra dommere. Herudover er antallet af dommerfuldmægtig-årsværk øget med ca. 19, og antallet af kontorfuldmægtig-årsværk er på tværs af by- og landsretter øget med ca. 43 årsværk i forhold til 2023.

Aftalen har desuden givet øget mulighed for, at der kan henvises sager mellem byretterne. I 2024 blev der på den baggrund flyttet 400 straffesager fra retterne i Aarhus og Glostrup til retterne i Herning, Holstebro og Nykøbing Falster. Målet er at nedbringe sagsbehandlingstider og sagsbunker samt at udligne sagsbehandlingstiderne på tværs af domstolene i Danmark.

Fokuseret indsats

I løbet af efteråret 2024 afholdt Domstolsstyrelsens og retternes ledelser en række workshops om initiativer til nedbringelse af sagsbunker og sagsbehandlingstider. Idérigdommen og videndelingen på tværs var stor, og retterne har udarbejdet lokale treårige handlingsplaner med særligt fokus på en øget sagsafvikling.

"Der er en meget klar forståelse af, at en succesfuld implementering af flerårsaftalen, hvor sagsbunkerne og sagsbehandlingstiderne nedbringes, forudsætter en fokuseret indsats på tværs af Danmarks Domstole. Som vi tidligere har slået fast, vil der dog til at begynde med komme en stigning i sagsbehandlingstiden, indtil sagsbunkerne er blevet afviklet. Det skyldes, at retterne skal have afviklet ældre sagsbunker, og at forenklingerne i retsplejen først skal have fuld effekt", siger Kristian Hertz.

Forenklinger af retsplejen

Den 15. juni 2024 trådte over 100 ændringer af bl.a. retsplejeloven, straffeloven og straffuldbyrdsloven i kraft. Ændringerne vedrører primært retternes behandling af straffesager, civile sager samt fogedsager.

"Lovændringerne sker som led i implementeringen af domstolens flerårsaftale for 2024-2027 og udspringer af en række forslag fra henholdsvis Rørdam-udvalget og Retsplejerådet i 2023. Smidiggørelsen og forenklingen af centrale dele af retsplejen forventes at have en positiv effekt på sagsbehandlingstiden ved domstolene", forklarer Kristian Hertz.

Nye initiativer

Bestyrelsen vedtog i begyndelsen af året en strategi for cyber- og informationssikkerhed ved Danmarks Domstole. Strategien fastlægger retningen, rammerne og en vision for opretholdelse af et passende cyber- og informationssikkerhedsniveau ved Danmarks Domstole. Strategien dækker indsatsen frem til 2027.

Strategien lægger vægt på, at den stadigt stigende digitalisering i samfundet øger eksponeringen over for cyberkriminelle, hvis løbende forsøg på angreb bliver stadigt mere avancerede. Domstolsstyrelsen ansatte derfor i 2024 en række medarbejdere for at styrke netop it- og informationssikkerhedsområdet.

For så vidt angår øget retssalskapacitet, har Domstolsstyrelsen igangsat de initiativer, der følger af flerårsaftalen. Flere af initiativerne kommer til at strække sig over en årrække.

Vederlaget for børnesagkyndige og andre sagkyndige dommere er desuden blevet hævet, ligesom aldersgrænsen for tilkaldte dommere er ændret fra 72 til 74 år. Begge disse initiativer er elementer fra flerårsaftalen.

Håndsrækning til notarområdet

Der har i årets løb været aktiviteter, der ikke direkte relaterer sig til flerårsaftalen, men som også har til formål at nedbringe sagsbehandlingstiderne. Et eksempel er den styrkede indsats på notarområdet, som gennem en årrække har oplevet en stor stigning i bl.a. fremtidsfuldmagter.

Styrelsen har – inden for de overordnede rammer af flerårsaftalen – afsat flere midler til området. Retter landet rundt har efterfølgende iværksat en række tiltag for at få ventetiderne nedbragt.

Domstolenes digitale fremskridt

Med digitaliseringen af tvangsopløsningssager tog domstolene i 2024 endnu et væsentligt skridt i udviklingen af de nye straffe- og skiftesystemer. Året bød bl.a. også på en ny digitaliseringsstrategi.

Danmarks Domstole har i år gjort betydelige it-mæssige fremskridt. Alle tvangsopløsningssager er nu digitale, og der arbejdes videre på at få [digitaliseret straffe- og skifteområderne fuldt ud frem mod 2026](#).

“Med digitaliseringen af tvangsopløsningssager har vi taget et væsentligt skridt mod en fuldt digital understøttelse af skifteområdet. Nu udvikler vi endnu et system til straffesager, som vil bringe os tættere på en fuldt digitaliseret straffesagskæde”, siger Martin Wood, it-direktør i Domstolsstyrelsen.

Tvangsopløsningsområdet omfatter ca. 10.000 sager, som årligt sendes fra Erhvervsstyrelsen til domstolene. Tidligere var sagsgangene papirbårne og præget af manuelle arbejdsgange. Den digitale løsning mindsker risikoen for menneskelige fejl og kan bidrage til hurtigere sagsbehandlingstid i tvangsopløsningssager. Udviklingen og implementeringen blev gennemført inden for både budget og den afsatte tidsramme.

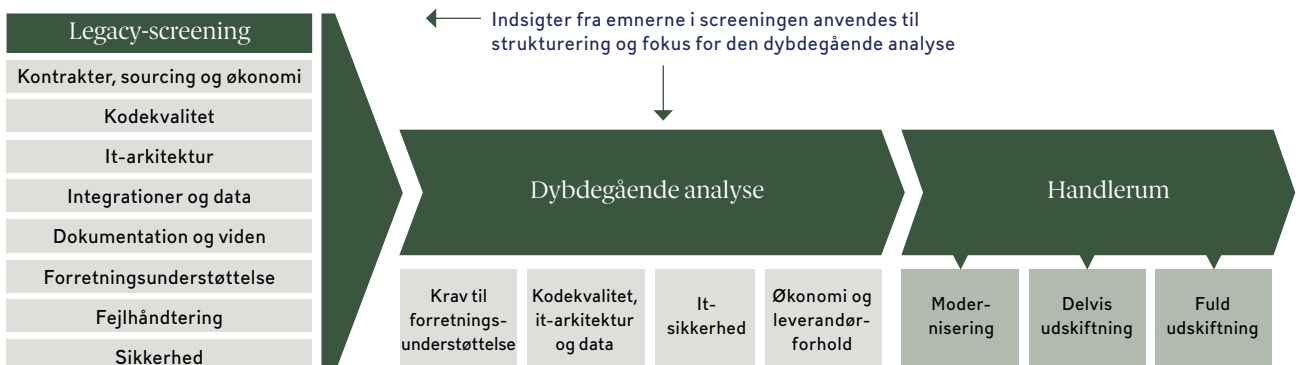
Nyt strategisk fundament

Domstolsstyrelsen har lanceret en [ny digitaliseringsstrategi for 2024-2027](#). En realisering af strategiens initiativer skal

bl.a. medvirke til at reducere sagsbehandlingstiden ved alle retter og på tværs af alle sagsområder. I strategiperioden gennemføres således it-udviklingsaktiviteter, der skal understøtte en mere effektiv sagsafvikling på domstolenes fire største sagsområder: skifte-, straffe-, civil- og fogedområdet.

Som en del af digitaliseringsstrategien lanceredes også en legacy-strategi, som opstiller en systematisk tilgang til identifikation og afvikling af forældede it-systemer samt håndtering af teknisk gæld. [Legacy-strategien](#) skal bidrage til at sikre en stabil, sikker og fremtidssikret systemunderstøttelse, styrke det tværoffentlige samarbejde og effektivt understøtte domstolenes myndighedsopgaver.

“Ved hjælp af nyudviklede digitaliseringsløsninger og en modernisering af den eksisterende it-systemportefølje skal vi understøtte en effektiv sagsafvikling. Vi har igangsat en proces for at identificere forældede systemer og teknisk gæld, også kaldet legacy. Dermed sikrer vi, at alle systemer er opdaterede og i overensstemmelse med sikkerhedskrav og forretningsbehov”, forklarer Martin Wood.

De nordatlantiske domstole

Midler fra flerårsaftalen gjorde det i 2024 muligt at arbejde med at sikre en sikker og stabil digital understøttelse af de nordatlantiske retter med særlig opmærksomhed på de specifikke krav og behov i Grønland og på Færøerne. I 2024 er e-Boks blevet implementeret ved Grønlands Domstole. Også ved Retten på Færøerne arbejdes der på at sikre stabil kommunikation med de færøske borgere og professionelle aktører gennem sikre digitale postløsninger.

Domstolsstyrelsen har desuden overtaget drift og support af Grønlands Domstoles it-driftsmiljø, hvilket betyder, at retterne i Grønland nu driftes og supporteres på lige fod med de øvrige retter i Danmark.

ÅRETS CIO 2024

Domstolsstyrelsens it-direktør, Martin Wood, erhvervede sig titlen som Årets CIO 2024. Titlen gives for fremragende ledelse og en visionær tilgang til digitalisering. Juryen fremhævede hans evne til at skabe en selvstændig organisation, der kan producere software med høj kadence til et samfundskritisk område. Derudover har han anvendt moderne teknologier og værktøjer, hvilket har bidraget til lav medarbejderomsætning og høj medarbejdertilfredshed. Prisen uddeles af Computerworld, Dansk IT og rådgivningsvirksomheden International Data Corporation (IDC).

Dansk retsvæsen fortsat i verdensklasse

Ny europæisk topplacering til dansk retsvæsens uafhængighed. For niende år i træk er der desuden en global førsteplads til de danske retsstatsprincipper.

EU-Kommissionen udgav i juni og juli 2024 to væsentlige rapporter om medlemslandenes retsvæsen: EU Justice Scoreboard og Rule of Law. Rapporternes formål er bl.a. at fremme dialog og fælles opmærksomhed om retssikkerhed og understøtte mere velfungerende retssystemer i EU.

Scoreboardet sammenligner de europæiske retssystemer på en række parametre inden for effektivitet, kvalitet og uafhængighed. Danmark ligger igen – sammen med Finland – helt i top, når det gælder borgernes og virksomheders vurdering af, om retsvæsenet i et land er uafhængigt.

”Undersøgelsen viser, at danske domstoles uafhængighed konsistent vurderes meget højt. Det kan den danske retsstat være stolt af. Det er meget vigtigt både for os, der arbejder ved og med domstolene, og for alle danskere, vores erhvervsliv og vores konkurrenceevne. Domstolenes grundlovssikrede uafhængighed er borgernes og virksomhedernes værn mod uretfærdighed”, siger Kristian Hertz, direktør i Domstolsstyrelsen.

Plads til forbedring

Lidt færre danske borgere vurderede i 2024 det danske retsstatsprincipper til at være ’meget god’ eller ’temmelig

god’ (83 pct. mod 86 pct. i 2023), hvilket særligt skyldes, at andelen af personer, der svarede ’ved ikke’, er steget. Andelen af borgere, der svarer ’meget god’, er dog igen i år klart den højeste blandt EU-medlemslandene. Virksomhederne vurderer uafhængigheden højere end sidste år – 88 pct. svarede ’meget god’ eller ’temmelig god’ mod 85 pct. i 2023.

”Scoreboardet identificerer igen i år en række områder, hvor det danske retsvæsen kan styrkes. Det gælder fx udfordringerne med lange sagsbehandlingstider og manglende ressourcer. De udfordringer er dog som bekendt også blevet adresseret i den økonomiske flerårs-aftale for domstolene”, fastslår Kristian Hertz.

Danmarks Domstole er fortsat det retsvæsen, der, opgjort i forhold til BNP, får allokeret næstfærrest ressourcer. Cypern ligger lavest. Vi er også det EU-land, der har næstfærrest dommere pr. indbygger. Kun Irland har færre.

Positive takter

Kommissionens Rule of Law-rapport identificerer bl.a. trusler mod retsstatsprincipperne. Rapporten anerkender Danmark for at opfylde mange af anbefalingerne fra 2023, herunder

effektiviseringer i retsvæsenet og forenklinger af retsplejen samt flerårsaftalen, der sikrer flere ressourcer og mere personale til Danmarks Domstole. Også fremskridt på digitaliseringsområdet, ikke mindst den igangværende udvikling af et nyt straffe- og skiftesystem, fremhæves positivt.

På domstolenes område anbefaler rapporten, at der gennemføres en revision af retshjælpssystemet, som Justitsministeriet igangsatte i 2020.

”Jeg er meget tilfreds med, at rapporten anerkender de fremskridt, der er sket de seneste år, ikke mindst arbejdet med at sikre en ambitiøs økonomisk flerårsaftale. Vi er i fuld gang med at implementere aftalen, men det kommer til at tage tid at vende udviklingen. Jeg er desuden glad for og stolt over, at rapporten fremhæver vores gode digitaliseringsarbejde, ikke mindst vores store indsats med digitalisering af straffe- og skiftesagerne”, siger Kristian Hertz.

Indsats nytter

For niende år i træk indtager Danmark førstepladsen på Rule of Law Index, en rapport om de globale retsstatsprincipper, der udgives af den uafhængige organisation World Justice Project.

Undersøgelsens resultater er et vigtigt budskab for de danske domstole, lyder det fra Domstolsstyrelsens udviklingsdirektør, Merethe Eckhardt.

”At Danmark kåres til at være verdens bedste retsstat understreger, at domstolenes indsats for at garantere borgerne retssikkerhed og behandle alle brugere lige og ordentligt nytter. Hver dag arbejdes der hårdt ved retter, råd og nævn for at sikre et godt og effektivt retsvæsen for borgere og virksomheder, og vi er meget fokuserede på at fastholde det høje kvalitetsniveau. Jeg noterer mig med glæde, at vi ligger i top på parametre som fravær af korrupsion og grundlæggende rettigheder, men ikke mindst også på parametrene strafferet og civilret”, siger hun.

Danmark efterfølges af Norge, Finland, Sverige og Tyskland i undersøgelsen.

Global tilbagegang for retsstatsprincipper

Rule of Law Index 2024 peger på, at det samlede set fortsat går tilbage for retsstatsprincipperne i hovedparten af de lande, der er omfattet af undersøgelsen. Tilbagegangen har dog været mindre end de foregående år, og der er også lyspunkter. Undersøgelsen dækker i alt 142 lande, og sammen med Danmark topper de øvrige nordiske lande listen. Norge kommer ind på den andenplads, herefter følger Finland, Sverige og Tyskland. Mens Grækenland, Bulgarien og Ungarn ligger i bund i EU, har Polen taget et betydeligt skridt i en positiv retning.

”At retsstatsgarantierne samlet set igen er gået tilbage, er trist. Det er mit håb, at vi i Danmark, sammen med ligesindede lande i særligt EU og Europarådet, kan gå forrest som vigtige eksempler og anskueliggøre, hvorfor retssikkerhed er helt essentielt for et samfund”, fastslår Merethe Eckhardt.

FAKTA

- EU Justice Scoreboard, der i 2024 blev offentliggjort for 12. gang, baseres på data fra en række forskellige kilder, navnlig fra Europarådets kommission CEPEJ, EU-Kommissionen selv, Eurostat, Eurobarometer, ENCJ og CCBE.
- Rule of Law-rapporten er udarbejdet af EU-Kommissionen og medlemslandene. I Danmark har Udenrigsministeriet sendt svaret til rapporten. Domstolsstyrelsen har deltaget i et virtuelt møde med EU-Kommissionen, ligesom bl.a. Dommerforeningen, Advokatsamfundet, Tænketanken Justitia og en række ministerier har bidraget. Også Europarådet, The European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ), the European Association of Judges, OECD m.fl. har været inddraget.
- World Justice Project er en uafhængig, tværfaglig organisation, der arbejder for at fremme retsstaten på verdensplan. Rule of Law Index er baseret på over 200.000 husstandsundersøgelser og ca. 3.500 ekspertundersøgelser i 142 lande.
- Danmark ligger helt i top på seks ud af de otte parametre, der bliver brugt for at måle den samlede score i Rule of Law. Det gælder 'Constraints on Government Powers', 'Absence of Corruption', 'Fundamental Rights', 'Regulatory Enforcement', 'Civil Justice' og 'Criminal Justice'.

Retsmægling frem for retssag

Antallet af retsmæglings sager har været faldende, selvom succesraten på området er høj. Øget fokus og nye tiltag skal være med til at vende tendensen.

I 2022 blev 62 pct. af de sager, der gik til retsmægling, afsluttet med et forlig. Selvom succesraten i retsmæglings sager er stigende, og mange vil kunne få glæde af løsningen, har antallet af retsmæglings sager de seneste år været faldende, viser tal fra Domstolsstyrelsen.

"Ved Danmarks Domstole har vi stort fokus på at fremme kendskabet til retsmægling. Vi har i 2024 justeret og optimeret den uddannelse, vi tilbyder dommerretsmæglerne, så de kan imødekomme de stigende krav til konflikthåndtering i komplekse sager. De etiske retningslinjer for retsmæglerne er ligeledes blevet revideret", siger Merethe Eckhardt, udviklingsdirektør i Domstolsstyrelsen. Hun fortsætter:

"I juni 2024, da retsplejen lovmæssigt blev forenklet, fik retterne mulighed for at indkalde til et forberedende retsmøde, alene for at drøfte om sagen kan overgå direkte til retsmægling. I sager, hvor retsmægling ikke er forsøgt ca. tre måneder før en berammet hovedforhandling, kan retten, eventuelt på ny, foreslå parterne retsmægling. I februar måned lancerede vi en informationsvideo om retsmægling, som skal understøtte, at flere parter vælger retsmægling som et konstruktivt alternativ til en retssag. Med flere indlagte veje mod retsmægling i domstolenes system, inden en sag går til hovedforhandling, er forudsætningerne for, at antallet af retsmæglings sager stiger, til stede".

Et gratis tilbud

I [informationsvideoen](#), som du kan se på vores hjemmeside, fortæller en sagsøgt, en advokat og en retsmægler om deres oplevelser med retsmægling og om selve processen. Du kan desuden se en rekonstruktion af en retsmægling.

Og der er flere gode grunde til at vælge retsmægling, understreger Merethe Eckhardt. Retsmægling er nemlig et gratis og frivilligt tilbud, der kræver, at begge parter ønsker at medvirke, men som ikke binder dem til at acceptere et forlig.

"Retterne kan desuden ofte tilbyde retsmægling inden for en kort periode, og tvisten kan potentielt skrinlægges hurtigere, end hvis den går den slagne vej. Den direkte dialog med hinanden giver et vigtigt ejerskab over processen. En brugerundersøgelse, vi har lavet, viser, at parter, som når en løsning gennem et forlig, typisk er mere tilfredse med proces og resultat end parter, der går rettens vej. Selv i de tilfælde, hvor parten har vundet sin sag", forklarer Merethe Eckhardt.

Kernen i retsmægling er, at retsmægleren bistår parterne med selv at nå frem til en løsning på deres mellemværende. Retsmægleren træffer ikke en juridisk afgørelse i sagen. Han eller hun understøtter alene parterne i at nå frem til et kompromis, som de kan se sig selv i.

Retsmægleren skal fokusere på at finde parternes underliggende behov og interesse og fremme den indbyrdes kommunikation, men retsmægleren kan også aktivt bidrage til at finde løsninger. Alt, hvad der sker til en retsmægling, er fortroligt, medmindre andet aftales.

Ikke fokus på vinder og taber

Landets cirka 140 retsmæglerne har alle gennemgået en særskilt uddannelse. Retsmægleren er en domstolsjurist, fx en dommer, eller en advokat. Mægleren i den konkrete sag udpeges af retten og skal være upartisk.

"En retssag handler om, hvem der kan bevise sin ret. Fokus i retsmægling ligger et andet sted, fordi opgaven er at identificere, hvorfor parterne er uenige, og hvordan de bedst kommer videre. Retsmægling giver god mulighed for at undgå en egentlig retssag, hvor domsafsigelsen medfører, at der er en taber og en vinder", lyder det fra Merethe Eckhardt.

FAKTA

- Retsmægling blev indført som en permanent, landsdækkende ordning i dansk ret i 2008 på baggrund af en forsøgsordning ved udvalgte retter.
- 22 kommende dommerretsmæglere påbegyndte i 2024 det optimerede uddannelsesforløb, og 51 nye advokatretsmæglere blev udpeget pr. 1. september 2024.
- I 2023 ændredes den automatiske afkrydsning fra 'nej, tak' til 'ja, tak' til retsmægling, når der anlægges en civil sag digitalt på minretssag.dk. Parterne skal nu aktivt beslutte sig mod at finde en løsning på tvisten uden for retssalene.
- En arbejdsgruppe har i 2024 revideret de etiske retningslinjer for retsmæglere. Retningslinjerne blev senest revideret i 2016.
- Med informationsvideoen følges op på domstolens ambition og Retsplejerådets anbefaling i 2023 om at øge kendskabet til og udbredelsen af retsmægling.

Forenkling af retsplejen

Den 15. juni 2024 trådte en række lovændringer i kraft, som forenkler dele af retsplejen.

Over 100 ændringer af bl.a. retsplejeloven, straffeloven og straffuldbyrdelsesloven trådte i juni 2024 i kraft. Ændringerne berører primært retternes behandling af straffesager, civile sager samt fogedsager.

”De nye regler er et vigtigt led i implementeringen af domstolens flerårsaftale. Formålet er at smidiggøre og forenkle centrale dele af retsplejen og bidrage til ambitionen om at nedbringe sagsbehandlingstiderne ved retterne. Der er tale om et stort antal lovændringer. Særligt i retsplejeloven er der sket en del ændringer”, siger Domstolsstyrelsens direktør, Kristian Hertz.

Lovændringerne sker som led i implementeringen af domstolens flerårsaftale for 2024-2027 og udspringer af en række forslag fra henholdsvis et ekspertudvalg med forhenværende højesteretspræsident Thomas Rørdam som formand og Retsplejerådet.

FAKTA

Lægdommeres medvirken i straffesager

- Grænsen for domsmænds medvirken hæves til sager med fængselsstraf på mere end 30 dage. Domsmænd deltager ikke i andre retshandlinger eller afgørelser under sagen end skyldsspørgsmålet og fastsættelse af sanktionen.
- Grænsen for, hvornår nævninge medvirker, forhøjes til sager med påstand om fængsel i 6 år og derover.

Udeblivelsesdomme i straffesager

- Der kan idømmes op til 1 års fængsel i sager, hvor tiltalte udebliver uden dokumenteret lovligt forfald, og retten ikke finder tiltaltes tilstedeværelse nødvendig.

Civile sager

- 'Småsagsprocessen' skifter navn til 'den forenklede proces'. Beløbsgrænsen hæves fra 50.000 kr. til 100.000 kr. (beløbsgrænsen i boligretssager er dog fortsat 50.000 kr.).

Forhøjelse af vederlaget til børnesagkyndige dommere og sagkyndige retsmedlemmer

- Vederlaget for børnesagkyndige dommere og sagkyndige retsmedlemmer hæves fra 2.400 kr. pr. retsdag til 4.200 kr. pr. sag.

175 år med Danmarks vigtigste lov

Den 5. juni 2024 fyldte Danmarks grundlov 175 år. To byretter inviterede folkeskoleelever til at dømme i fiktive retssager, og Domstolsstyrelsen lancerede en quiz om grundloven.

I anledning af grundlovens 175-års fødselsdag åbnede byretterne i Helsingør og Hjørring deres døre for elever fra 5. og 6. klasse. Eleverne deltog i to fiktive retssager, hvor de skulle dømme og strafudmåle i sager om henholdsvis en dødstrussel på Snapchat og indsmugling af 20 kilo hash.

Retssagerne blev afholdt sammen med organisationen Grundlovsfesten, med hvem Domstolsstyrelsen har udviklet et rollespil, hvor eleverne deltager som tiltalte, domsmænd og vidner. Oplevelsen skal være med til at give eleverne en bedre forståelse af de grundlæggende rettigheder, som grundloven giver, og som retssystemet sikrer.

Grundlovens 175-års fødselsdag blev ligeledes markeret ved lanceringen af Domstolsstyrelsens nye quiz, Grundlovsdysten, hvor du kan få testet din viden om grundloven, som fastlægger de overordnede spilleregler for vores demokrati, retsstat og folkestyre.

Domstolsstyrelsens udviklingsdirektør, Merethe Eckhardt, siger:

”Grundloven udgør fundamentet for vores demokrati og retssamfund, og vi kan være stolte af den. Alligevel er det de færreste, der ved, hvad der egentlig står i grundloven. Det vil vi med Grundlovsdysten gerne rykke ved på en sjov og lærerig måde”.

[Grundlovsdysten](#) er et supplement til [Domstolsdysten](#), der består af en række quizzes om det danske retssamfund.

FAKTA

Grundloven er den lov, der beskriver de grundlæggende regler for det danske samfund. Et helt afgørende princip i grundloven er magtens tredeling. Det betyder, at der er en lovgivende magt (Folketinget og regeringen i forening), en udøvende magt (regeringen) og en dømmende magt (domstolene).

Stort fokus på databeskyttelse

Digitalisering og kunstig intelligens kræver databeskyttelsesretlige vurderinger og rådgivning. Det har 2024 båret præg af.

Udvikling og indkøb af nye it-løsninger med henblik på at understøtte arbejdet ved domstolene og højne it-sikkerheden har i årets løb krævet rådgivning og mange vurderinger om databeskyttelse i Domstolsstyrelsen. Rådgivning til Straffe- og skifteprogrammet har haft den højeste prioritet, men hovedparten af de mange andre udviklingsopgaver, som Domstolsstyrelsen driver, indebærer databeskyttelsesretlige vurderinger. Dertil kommer en række databeskyttelsesretlige driftsopgaver.

Domstolsstyrelsen har derudover haft fokus på databeskyttelsesretligt at overveje og undersøge muligheder for brug af kunstig intelligens ved Danmarks Domstole med henblik på at understøtte retternes sagsbehandling. Der har desuden været gennemført et selvevalueringsprogram vedrørende databeskyttelse ved retterne, Ungdomskriminalitetsnævnet og Procesbevillingsnævnet.

Netværk og undervisning

Det nationale netværksmøde for lokale persondataansvarlige (DPO-netværket) blev afholdt i foråret. Bevidsthedsskabelse og sikkerhed var på dagsordenen. På efterårets nationale netværksmøde blev der arbejdet med tilsyn med databehandlere og fortegnelser.

I efteråret 2024 afholdtes et todages undervisningsforløb for de lokale persondataansvarlige. Fokus var på de grundlæggende principper for behandling af personoplysninger og rollen som lokal persondataansvarlig. Der har også været undervisning for administrativt personale, it-kontaktpersoner ved retterne samt personale i Domstolsstyrelsen.

Databeskyttelsesrådgiveren og en it-sikkerhedskonsulent fra Domstolsstyrelsen besøgte i februar Vestre Landsret og holdt oplæg om cybersikkerhed og databeskyttelse. Databeskyttelsesrådgiveren har derudover besøgt Retten i Helsingør og Retten i Roskilde.

Domstolsstyrelsen har deltaget i diverse arbejdsgrupper og møder på tværs af myndigheder med henblik på at drøfte databeskyttelsesretlige problemstillinger.

Effektiv drift på tilsynsområdet

Der har i 2024 været fokus på at sikre en fortsat effektiv drift hos Domstolsstyrelsen i forbindelse med at føre tilsyn med domstolenes behandling af oplysninger, når disse ikke handler i deres egenskab af domstol.

Domstolsstyrelsen har behandlet ca. 324 anmeldelser fra retterne om brud på persondatasikkerheden. Antallet af anmeldelser af databrud ligger på et stabilt, lavt niveau og skyldes typisk menneskelige fejl i form af fx fejlforsendelser eller fejllindtastninger.

Domstolsstyrelsen har desuden behandlet 16 klager over retternes behandling af personoplysninger. Størstedelen af klagerne er blevet afsluttet med, at Domstolsstyrelsen har truffet afgørelse om, at retterne har opfyldt de krav, som de er underlagt ifølge databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og retshåndhævelsesloven.

Samarbejde i det familieretlige system

Domstolsstyrelsen, familieretterne og Familieretshuset fortsatte i 2024 samarbejdet i det familieretlige system.

Byretterne har modtaget ca. 6.720 familieretlige sager i 2024. Heraf er ca. 3.350 af de modtagne sager § 7-sager, og ca. 390 er § 6-sager. § 6-sager er mindre enkle sager med visse uenigheder, mens § 7-sager er komplekse sager, hvor der typisk er et højt konfliktniveau.

Derudover er der modtaget ca. 860 prøvelsessager og ca. 1.900 andre sager (tvangsfuldbyrdsessager mv.). Der er afsluttet ca. 6.900 familieretlige sager ved byretterne i 2024. Heraf er der afsluttet flest § 7-sager.

Det Centrale Samarbejdsforum

I 2024 blev der afholdt to møder i Det Centrale Samarbejdsforum mellem Familieretshuset og Danmarks Domstole vedrørende det familieretlige system. Repræsentanter fra domstolene, Domstolsstyrelsen og Familieretshuset drøftede det tværgående samarbejde og problemstillinger, der har betydning for flere eller alle lokale afdelinger af Familieretshuset og retterne.

Et af hovedtemaerne har været Rigsrevisionens beretning af 19. februar 2024, hvor Rigsrevisionen udtalte kritik af effektiviteten og produktiviteten i sagsbehandlingen i det familieretlige system. Der pågår fortsat et opfølgingsarbejde ved Danmarks Domstole på baggrund af Rigsrevisionens kritik. [Beretningen kan læses på Rigsrevisionens hjemmeside.](#)

Bedste Praksis sætter spot på opgaver

Danmarks Domstoles Bedste Praksis-konsulenter bistår bl.a. retterne med at analysere og tilrettelægge gode arbejdsgange til gavn for sagsbehandlingen.

Bedste Praksis har i 2024 påbegyndt en større opgave med at se nærmere på kontorpersonalets, dommerfuldmægtigenes og dommernes opgaver ved domstolene. Det overordnede formål med opgaven er at nedbringe sagsbehandlingstiderne for særligt straffesagerne og de civile sager. Ved at flytte opgaver fra domstolsjuristerne til andre personalegrupper kan der frigøres tid til juridisk sagsbehandling, herunder tid til mere retsarbejde, uden at gå på kompromis med kvaliteten og retssikkerheden.

Optimering af processer

Bedste Praksis har desuden udviklet og gennemført et kursus i procesoptimering for ledere og medarbejdere ved retterne, så de selv kan planlægge mindre forbedringer. Ved fx at gennemgå enkle arbejdsgange og med hjælp fra simple værktøjer kan der skabes et bedre og hurtigere sagsflow - uden at kvaliteten rammes. Bedste Praksis kan bestilles af retterne til at gennemføre lean-forløb og workshops for at procesoptimere eller til at facilitere temadage, hvilket flere retter har benyttet sig af i 2024.

God arkivering

Retterne er forpligtet til at aflevere deres arkiver til Rigsarkivet, og der stilles en række krav til pakning, mærkning mv. Bedste Praksis har i 2024 skrevet en vejledning til retterne med oplysninger om bevaringsbestemmelser og praktiske forslag om arkivering inden for de forskellige fagområder. Retten skal således ikke selv undersøge og udfinde en

arbejdsgang, der kan betyde, at Rigsarkivet kan pålægge retten at redegøre for sin arkivdannelse mv., da retten kan følge vejledningen, der har været til gennemsyn hos Rigsarkivet.

Styr på statistikken

På statistikområdet har Bedste Praksis faciliteret en workshop og skrevet en vejledning om, hvordan familieretterne skal anvende afslutningskoder i sagsbehandlingssystemet. Denne ensartethed kan bidrage til, at Domstolsstyrelsen kan besvare spørgsmål om, hvilke familieretlige sagstyper retterne behandler, og hvordan udfaldet af disse har været.

Folkemødet 2024

Danmarks Domstole deltog på ny i Folkemødet på Bornholm.

Programmet var sædvanen tro fyldt med spændende, underholdende og indsigtsfulde oplæg om domstolenes arbejde. I 'Folkedomstolen' var medlemmer af Folketinget og Folkemødets deltagere med til at dømme i en sag om stalking.

Ligeledes blev Randers Regnskov sat på 'tvangsauktion', der blev diskuteret livligt i 'Mads og retsdilemmaerne', og der blev afholdt debatter om bl.a. kriminalisering af psykisk vold og domstolenes rolle i klimaretsager. Programmet i Danmarks Domstoles telt blev lukket i festligt selskab med satiregruppen MAGT.

Domstolsstyrelsen
Amagerfælledvej 56
2300 København S